

Outokummun kaupungin lausunto Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle Keretin kaivosalueen rakennusten suojelun purkamisesta

218/10.03.00.08/2022

Khall 07.11.2022 § 192

Selostus

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on pyytänyt Outokummun kaupungin lausuntoa Keretin kaivosalueen rakennusten suojelupäätöksen purkamisesta. Lausunto pyydetään toimittamaan 15.11.2022 mennessä.

Esityksen suojelun purkamisesta on tehnyt FinnCobalt Oy 19.8.2022 Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle. Esitys koskee yhtiön omistamaa Keretin kaivostornia ja sen yhteydessä olevaa kahta silloa. Kohteen kiinteistötunnus on 309-406-154-10.

Purkamisesitystä FinnCobalt perustelee mm.

- Tornin kunto on huono, käytännössä korjaamaton. Torni on turvallisuusriski ja haitta kaivoshankkeelle.
- Torni on noin 70 vuotta sitten rakennettu muutaman kymmenen vuoden teollista käyttöä varten sen aikaisia (heikkolaatuisia) materiaaleja käyttäen eikä sitä ole alun perin tehty säilytettäväksi muistomerkinä.
- Tehdyn selvityksen mukaan korjauskustannuksien on arvioitu olevan minimissään noin 2,4 M€. Tornissa ja silloissa on jo nyt havaittavissa perustuksien pettämisestä aiheutuvaa kallistumista.

Keretin kaivostorni ja kaksi silloa on suojeltu rakennussuojelulain (60/1985) nojalla (Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätös 25.11.1996 ja ympäristöministeriön vahvistus 27.1.1998). Rakennussuojelulaki on kumottu ja asiassa sovelletaan lakia rakennusperinnön suojelemisesta. Päätöksen suojelun purkamisesta tekee Pohjois-Karjalan ELY-keskus.

Rakennussuojelupäätöstä vuonna 1996 valmisteltaessa Outokummun kaupunginhallitus totesi näkemyksensä, että Keretti on osa suomalaista teollista kansallismaisemaa, joka on säilytettävä kokonaisuutena, joka käsittää Keretin lisäksi Vanhan kaivoksen alueen rakennuksineen. Kaivosrakennukset ovat niin pitkään olleet näkyvä osa Outokummun maisemaa, että rakennusten purkaminen muuttaisi tätä maisemaa radikaalisti.

Kaupungin näkemys Keretin kaivostornin merkityksestä on entisellään. Outokumpua voidaan pitää Suomen kaivosteollisuuden tärkeimpänä muistomerkinä. Outokummun kokonaisuuden muodostaa Vanha kaivos sekä pääteipsteinä Keretin ja Vuonoksen kaivokset. Eri-ikäiset kaivosrakennukset antavat kokonaiskuvan Outokummun kaivostoiminnan mittakaavasta ja kaivostekniikan kehittymisestä.

Kaupunki käyttää vuosittain merkittävän summan Vanhan Kaivoksen kunnostamiseen. Kaupungilla ei ole mahdollisuutta osallistua missään muodossa Keretin kaivostornin suojelun rahoittamiseen. Kaupungin mielestä valtion on maksettava täysi korvaus tornin kunnostuksesta. Laki rakennusperinnön suojelemisesta toteaa mm. "Jos omistajan on suojelumääräysten johdosta

ryhdyttävä erityisiin toimiin rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttämiseksi, tästä aiheutuvat kustannukset on korvattava valtion varoista.” (RPL 13§ 2 mom.)

Vaikutusarviointi	Ei
Valmistelija	Kaavoittaja, kaupunkirakennejohtaja
Lisätietoja	Kaupunkirakennejohtaja Jarkko Karvonen, 044 755 9330, jarkko.karvonen@outokummunkaupunki.fi
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle seuraavaa:</p> <p>Keretti on osa suomalaista teollista kansallismaisemaa, joka käsittää Keretin lisäksi Vanhan kaivoksen alueen rakennuksineen. Kaivosrakennukset ovat niin pitkään olleet näkyvä osa Outokummun maisemaa, että tornin purkaminen muuttaisi tätä maisemaa olennaisesti.</p> <p>Outokummun kaupunki ymmärtää FinnCobalt Oy:n huolen tornin säilyttämisen yhtiölle aiheutuvista kustannuksista. Kaupungin mielestä valtion on korvattava tornin säilymisen varmistavan korjauksen kustannukset täysimääräisesti.</p> <p>Alkavalle yritystoiminnalle ei saa aiheuttaa kohtuuttomia ylimääräisiä kustannuksia.</p>
Päätös	<p>Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.</p> <hr/>